

SVENS BIBELOVERSIGT - PAULUS' BREV TIL TITUS

Bogens hvem, hvad, hvor:

Titusbrevet er det næst sidste af Paulus' breve. Han skrev det sammen med 1 Timotheusbrev for at styrke to af hans mest betroede medarbejdere i deres opgaver med at opbygge de kristne menigheder.

Apostlen ønskede at udruste næste generation af kristne ledere til at overtage ledelsesansvaret for Guds Kirke og værne den mod angreb, både indefra og udefra, så Guds Evangelium fortsat kunne udbredes i verden.

Forfatter:

Brevet blev skrevet af Paulus (1:1), og hans forfatterskab er enstemmigt bekræftet af kirkefædrene (Polykarp år 95, Klement år 90, Tertullian år 170, Irenæus år 175). Siden midten af det 19. årh. er der blevet fremført en teori om, at brevet blev skrevet i det 2. årh. af en af Paulus' disciple.

Argumentet bygger på forskelle i stil og indhold når sammenlignet med Paulus' andre breve, samt at Apostlenes Gerninger ikke bekræfter en fjerde missionsrejse. Forskellene i indhold kan dog forklares med de forskellige situationer menighederne befandt sig i og forskelle i stil og ordvalg ved, at Paulus brugte skiftende sekretærer.

Da Apostlenes Gerninger er skrevet inden den fjerde missionsrejse, refererer den naturligvis ikke til Titusbrevet. Argumenterne er derfor samletvis for svage til at anfægte NTs og kirkefædrenes entydige anerkendelse af Paulus' forfatterskab.

Tidspunkt:

År 64-65 e.Kr. Paulus' sidste tre breve beretter, at han blev løsladt fra fængslet i Rom omkring år 63, sådan som han havde håbet (1:3; ApG 28:30; Fil 1:25; Filem v.22).

Han gennemførte derefter en fjerde missionsrejse i det østlige Middelhav, en tur der tog ham til Kreta, videre til Provinsen Asien, Makedonien og højst sandsynligt til Akaja og til Thrakien, hvor Nikopolis lå, og hvor han ønskede at overvintre (1:5; 3:12).

Meget sandsynligt har Apollos og Zenas båret brevet til Titus. Titus skulle derefter vente på, at enten Artemas eller Tykikos afløste ham, før han igen selv kunne støde til Paulus (3:12-13).

Motiv:

Paulus skrev personligt til Titus, men som med hans andre breve var han bevidst om, at det ville blive læst op i menigheden (1:4; 3:15).

Han skrev både for at styrke sin betroede medarbejder men også for at styrke Titus' stilling over for de menigheder, han tjente. Titus var blevet efterladt på Kreta for at konsolidere det fælles evangeliske arbejde. Han skulle organisere menighederne og sikre, at deres lære og livsførelse afspejlede den ægte apostolske kristne lære (1:5; 1:10-11; 2:15-3:1,9-10).

Bogens opbygning:

1:1-4	Åbningshilsen.
1:1-4	Paulus' guddommelige kald.
1:5-16	Indsættelse af ældste.
1:5-9	Karaktertræk der skal kendetegne en ældste.
2:1-3	De ældre mænd og kvinder.
2:4-8	De yngre kvinder og mænd.
2:9-10	Slaverne.
2:11-3:11	Læren der underbygger den kristne livsførelse
2:11-15	Guds nådes opdragende effekt.
3:1-2	Kristen livsførelse i samfundet.
3:3-8	Den kristne frelses forvandlende effekt.
3:9-11	Håndtering af vranglærere.
3:12-15	Konklusion
3:12-15	Praktiske forhold og afslutningshilsen.

Bogens indhold:

Hvordan kirken opbygges i en verden, der truer dens eksistens.

Titusbrevet beskriver, hvordan Paulus og hans medarbejdere gennemførte deres mission. Paulus ville enten sammen med eller igennem en af sine betroede medarbejder etablere og styrke lokale menigheder i forskellige provinser.

Oftest var indgangsvinklen det jødiske samfunds synagoger eller de større husholdninger. Ud fra de familier, der tog imod evangeliet, blev der nøje udvalgt ledere, der både kunne stå for den ægte lære og kunne være forbilleder i gudfrygtig livsførelse. På dette grundlag blev der opbygget kirker, hvorfra Evangeliet fortsat blev udbredt.

I. Paulus' tjeneste defineret.

Paulus var bevidst om sin guddommelige tjeneste, som var at kalde mennesker til evangeliets trosforvandlende liv. Evangeliet byggede på de troværdige løfter, som Gud havde givet. Titus, hans medarbejder igennem tyve år, var forenet med ham i denne store opgave.

II. Titus' primære opgave.

Titus opgave var at indsætte gudfrygtige kristne mænd med stabile familieliv og et godt greb om den kristne lære som ældste i Kretas menigheder. Evangeliet blev truet både af kreternes umoralske liv men også af jødiske vranglærere, der med håb om økonomisk vinding søgte at få indflydelse over de kristne menigheder. Truslen var så alvorlig, at Paulus måtte bruge meget stærke ord i sit brev.

III. Titus' opfostring af gudfrygtig livsførelse i menighederne.

Menighedens medlemmer i alle aldersklasser skulle være eksempler på gudfrygtig, kærlig livsførelse, således at Evangeliet aldrig kom i vanry. Som motivation til dette var det afgørende, at Titus, selv som leder fremstod som et forbillede i liv og lære, således at kirkens modstandere ikke kunne finde grund til at anklage ham for noget.

Også de mange kristne, som var slaver, skulle med deres holdning og indsats være med til at pryde Guds lære og derved skabe en positiv velvilje blandt slaveejerne for evangeliet.

IV. Guds nåde, kilden til evangeliets tiltrækkende liv.

Guds nåde var grundlaget for, at kristne kunne leve gudfrygtigt og godt i verden. Jesu offer havde løskøbt dem fra trældom til lovløshed og givet dem et liv i Helligånden, som skulle leves ud, ikke kun i kirken, men også i samfundet.

Selvom sagtomdighed og mildhed altid skulle kendetegne evangeliet, betød det ikke, at kristne skulle være vage og accepterende over for vranglære. For at sikre at den sande lære blev bevaret, skulle vranglærere bortvises fra menigheden efter at have fået to klare advarsler.

V. Gode gerninger.

Guds nåde skal styrke de kristne til både at bære frugt i gode gerninger og til at hjælpe med at fremme evangeliets udbredelse i verden.

Bogens temaer:

Temaerne i Titusbrevet handler overvejende om, hvordan den kristne medarbejder opbygger sunde menigheder, og hvordan kristne ved at gøre gode gerninger kan pryde Guds evangelium og derved styrke dets accept og udbredelse blandt ikke troende.

Hvis den kristne tro skal vokse og have indflydelse i verden, kræver det en platform, hvorfra den kan virke. Denne platform er de kristne menigheder, der både skal forkynde evangeliets lære og udtrykke dets nåde og renhed i praktisk livsførelse. Et af de primære elementer for velfungerende menigheder er et godt lederskab (1:5,7a).

Kvalifikationerne for en kristen leder har rødder i personens karakter. I den kristne kirke er det ikke kun evner, der gør en person til en god leder, men også livsførelse både offentligt og privat. Der må ikke være tydelige karakterbrist, og der skal være en livsførelse, som alle kan anerkende som god og retfærdig (1:6-8). Derudover er det vigtigt, at lederen har en klar forståelse af den kristne lære, så han formår at kunne opbygge i troen og gendrive vranglære (1:1,3,9,13; 2:1,7-8,15; 3:8,10).

Sammen med lederne har alle kirkens medlemmer et ansvar for at fremme Evangeliet. Det kan de gøre ved at leve et liv, der genspejler Jesus Kristus – både i hjemmet, menigheden, på arbejdspladsen og i samfundet (2:2-6,9-10).

Kristendom er ikke kun en tro på Gud, det er også en lære og bliver beskrevet med følgende ord: "den sunde lære, lærens troværdige ord og Guds lære" (1:9; 2:1,10c).

Evangeliet har sit grundlag i Jesu undervisning og liv og blev formuleret af Apostlene igennem åbenbaringer fra Gud (1:3).

Flere steder i Timotheusbrevene og Titusbrevet opsummerede Paulus læren i korte trossætninger indledt eller afsluttet med ordene: "dette er troværdig tale" (se - 3:8; 1 Tim 1:15; 3:1 4:9-10; 2 Tim 2:11).

Hvis en kirke skal vokse og samtidig bevares sund i troen, har den brug for forkyndere, der vedvarende underbygger troen på Jesus med god bibelsk undervisning fremført i Jesu ånd (1:9,13; 2:7-8; 2:15-3:1,8).

Hvis ikke det sker, vil menigheden sygne hen åndeligt og samtidig blive sårbar over for falske strømninger. Falsk lære er en hvilken som helst lære, der ikke er i overensstemmelse med Bibelens budskab og ånd. Den fører til en forkert opfattelse af Gud og det liv, han ønsker, sine børn skal leve. Derfor er det altafgørende, at den ikke får lov til at få fodfæste i menigheden (1:10-16; 3:9-11).

Et meget vigtigt gennemgående tema i Titusbrevet var at leve et godt liv. For Paulus var syretesten for, om man egentlig kendte Gud, den måde man levede på (1:16).

Jesus havde betalt sit liv for at købe mennesker fri fra synd, og med sin Ånd havde han sat dem fri til at gøre det gode (1:1; 2:14).

Ved at lægge sit liv under Jesu Kristi styre og ved at blive fyldt med hans Ånd vil den kristne gradvist blive forvandlet efter Jesu rene og kærlige natur (3:5).

Kristen livsførelse udspringer af Guds nåde, og fordi Gud virker i den kristne, er denne ikke begrænset til kun at virke ud fra sin egen natur, anstrengelse og styrke (2:11-12).

Visheden om at livet ikke slutter med dette jordiske liv er en stærk motiverende faktor for den kristne til at leve sit liv overgivet til Kristus. Ved at kende Guds evige mål med tilværelsen kan dette liv også opfattes som forberedelse til noget, der bliver langt herligere og bedre (2:13-14).

En anden motiverende faktor er, at bruge sit liv på at gøre det gode, er det muligt at nedbryde opposition til Kristi evangelium og gøre den mere tiltrækkende over for dem, der endnu ikke har lært Jesus at kende (2:5,8,10; 3:1-2,8,14).

Baggrundsinformation:

Gud er god, og det betyder, at han er fuldkommen i alle ting, og alt hvad han gør virker til det gode (Sl 34:8; 100:5; Luk 18:19; 1 Mos 1:31).

Guds godhed udtrykker sig i kærlighed, barmhjertighed, nåde, tålmodighed, trofasthed og retfærdighed. Udtrykket "gode gerninger" er anvendt ca. 30 gange i NT og illustreres ofte med referencer til barmhjertighedsgerninger og velgørenhed imod mennesker i nød (ApG 9:36; 10:38; 2 Kor 9:7-12).

Men gode gerninger er ikke begrænset til dette, og udtrykket dækker over alle former for åndelig og praktisk tjeneste for Gud og næsten (2:3-5; Matt 25:35-36; 1 Tim 2:10; 5:10; 1 Pet 2:12; 3 Joh v.11). NT etik fokuserer ikke på at overholde en liste af gode regler, men at vandre i Helligånden i efterfølgelsen af Jesu liv (Joh 13:13-17; Rom 8:4).

Selvom det er muligt for alle mennesker at gøre gode gerninger, fordi alle er skabt i Guds billede, er det ikke muligt for det ugenfødte religiøse eller gode menneske at tilfredsstille Gud med gode gerninger (3:5).

Uden Kristi stedfortrædende offer og uden Helligåndens indgreb er det slet ikke muligt for mennesker at opfylde den hellige Guds krav til fuldkommenhed (1:15-16; 2:14).

Deri ligger den væsentligste forskel mellem kristen etik og andre former for religiøs etik og selvforbedringsmoral. Underordnelse (2:5,9; 3:1-2).

Det græske ord for underordnelse, *hupertasso* har sin rod i ordet *taxis* – orden. Bibelens Gud er ordens Gud, der har nedlagt sin orden i hele tilværelsen.

At underordne sig er derfor at anerkende Guds vilje i hjemmet, på arbejdspladsen, i menigheden og i samfundet, og de der har autoritet står til ansvar over for Gud mht. hvordan de udøver denne autoritet. Underordnelse skal derfor ikke opfattes negativt, men som noget godt, der får tilværelsen til at fungere til gavn for alle.

Andre steder understreger Paulus klart, at pligten til at underordne sig kun gælder, så længe autoriteterne ikke går imod Guds vilje (ApG 4:19; Ef 5:21-22; 6:1,5-7).

Når en kristen har ansvaret for at udøve autoritet, skal dette altid gøres efter Kristi forbillede og ånd (1:6-8; 2:7-8,14; 3:4).

Titus nævnes 14 gange i Paulus' breve, men ikke i Apostlenes Gerninger. Han var fra hedensk baggrund og var kommet til tro igennem Paulus (1:4).

Han kom muligvis fra Antiokia og fulgte med Paulus og Barnabas til Jerusalem, hvor det blev besluttet, at hedningekristne ikke behøvede at følge jødernes religiøse skikke (Gal.2:1-5).

Fem år senere brugte Paulus ham som sin udsending til at skabe orden i menigheden i Korint (2 Kor 8:16-24; 12:17-18), og i Titusbrevet var han i gang med at styrke og opbygge menighederne på Kreta (1:5,10-16).

Sammenlignet med 1Timotheusbrev har brevet til Titus langt færre personlige opmuntringer og formaninger, og det tyder på, at Titus var en stærkere person, som ikke behøvede samme opmærksomhed som Timotheus. Det sidste NT siger om Titus er, at han var rejst til Dalmatien, sandsynligvis på en mission, mens Paulus sad fængslet for sidste gang i Rom (2 Tim 4:10).

Der er flere referencer til ikke bibelske skrifter i NT (1:12 fra den kretiske digter Epimenides, se også Apg 17:28; 1 Kor 15:33; Jud v.9,14-15).

Det betyder ikke, at disse skrifter har guddommelig status, men kun at den bibelske forfatter kunne bruge citatet til at bekræfte, forklare eller illustrere sin pointe.

Bogens sammenhæng med resten af Bibelen:

Titus' brev og 1 Tim dækker meget af det samme stof. Det tyder på, at de blev skrevet kort efter hinanden under Paulus' fjerde og sidste missionsrejse. Sammen med 2 Tim afsluttede disse tre breve Paulus' korrespondance.

Opbyggelsen af stærke, selvstændige menigheder lå Paulus meget på hjerte, så han og hans medarbejdere søgte at udvælge gode, lokale ledere med en god forståelse af Evangeliet til at bære den kristne tros-fakkelt videre til næste generation.

Evangeliet siger meget klart, at mennesket ikke kan gøre sig fortjent til Guds frelse ved at gøre gode gerninger. Frelsen kan kun modtages som en gave (3:5), og det er kun Guds indgreb, der kan gøre et menneske retfærdigt (3:7).

Men Guds mål med frelsen er at forvandle mennesker og genoprette det ødelagte gudsbillede i dem (1 Mos 1:26).

Dette begynder at ske, når mennesker tilegner sig Jesu offer. Syndens magt brydes i deres liv, og de bliver sat fri til at følge Guds vilje (2:11-12; Ef 2:8-10).

Ved at blive genfødt af Gud kommer Jesus til at bo i den enkelte kristne. Der opbygges et guddommeligt partnerskab mellem den troende og Gud, som vil, at

den kristne stræber efter at øve kærlighed, retfærdighed og gode gerninger (3:8,14).

Guds Ånd begynder at virke i den troende, som dog selv må følge Åndens til denne proces kommer gode gerninger til at vokse frem som en frugt, og den kristne begynder at ligne Kristus mere og mere.

Der er ting, som Bibelen definerer som åndeligt og moralsk forkasteligt og på trods af, at den troende er forenet med Kristus og har fået Guds iboende Ånd, er den lovløse syndige natur stadig en del af hans liv (3:3).

Verden som den troende lever i, er også mere eller mindre fordærvet, og den præger den kristnes holdninger og handlinger i en Guds fjendtlig retning. Fx havde kreterne i det 1. årh. et specielt dårligt ry (1:12).

Til trods for disse indre og ydre forhindringer forventede Paulus, at Titus udpegede ledere, der havde en uantastelig karakter, og som sammen med menighedsmedlemmerne ville afvise synd og pryde Evangeliets lære med gode gerninger (2:12).

Paulus troede på Evangeliets befriende magt, at det var muligt med en tro på Gud at gøre op med synd, blive rensset og tilgivet og leve i kraft af Helligånden (2:5-7).

Med Jesus som Herre i den troendes liv opgiver denne for altid retten til at lade synden styre i sit liv og leve efter sine egne lyster og vilje (3:3-4).

Den kristne har i Kristus en ægte frihed. Det skyldes, at alt hvad Gud har skabt er godt og kan modtages med taknemmelighed som en gave fra ham (1 Tim 4:3-5).

Dette er tilfældet så længe livets gaver bruges i overensstemmelse med Guds hensigter som anvist i Bibelen, og så længe at den troende kan tage imod dem med tro i sit hjerte og med en ren samvittighed (Rom 14:22-23).

Helligånden er ansvarlig for den troendes nye fødsel samt for dennes videre åndelige fornyelse og udvikling (3:5-6).

Vanddåben er et tegn på dette indgreb, men referencen til bad i Titus (oversættes også som vaskning) er sandsynligvis mere en beskrivelse af Helligåndens dåb, som også andre steder refereres til som den nye fødsel (Joh 3:5; 1 Kor 12.13).

Når Paulus under-streger, at Ånden er udgydt i rigt mål, er det både en reference til Pinedagens gave, men også til Guds udtømmelige kildevæld af åndeligt liv, som er tilgængeligt for den, der tror på Jesus (Joh 7:37-39; ApG 2:33).

Jesus er mere end et menneske:

Jesus og Faderen bliver begge beskrevet som "Frelseren" (1:3,4; 2:10,13; 3:4,6). I kap. 2:13 har Paulus givet et af NTs mest tydelige betegnelser af Jesus som Gud.

Fader, Søn og Helligånd:

Treenighedens virke kommer til udtryk i kap.3:5-6, på følgende måde: Gud Fader frelser igennem Helligåndens genfødende og fornyende bad, som er udgydt af Jesus Kristus.

Bogens mest kendte afsnit:

2:11-14	Guds frelsende nådes aktive kraft
3:4-8	Guds frelsende og fornyende værk